

Професор Йордан Пеев
Доктор на историческите науки.

СТАНОВИЩЕ

за представения от г-н Росен Василев Кукушев дисертационен труд **„Политиката на Великобритания в региона на Близкия Изток през 90-те години на XX век – началото на XXI век (1993-2003 г.)”** за присъждане на образователната и научна степен „Доктор”.

Катедра „Нова и съвременна история”, Исторически факултет,
Софийски университет „Св. Климент Охридски”.

Г-н Росен Кукушев проявява отговорност и смелост заемайки се да изследва факти и събития, които днес са сред най-актуалните и обсъждани в международната политика. Оттук и посветения на избраната тема внушителен извор и аналитичен материал. Разполагайки с него, дисертантът успешно го използва, което придава фактологическа пълнота на изложението. Той пряко ползва и разкрива написаното от политици и политолози, идеолози и учени, изследователи и журналисти, анализира техните декларации и схващания, посочва примери и изводи. Налице е монография на научна висота. Същевременно от твърдението, че „пълно изследване върху политиката на Великобритания в рамките на (следва да се допълни с „политиката на” – бел. Й. П.) ЕС и САЩ по отношение на Близкия Изток в българския историопис и дори в самата Британия, *все още няма*”, (*курсивът е мой – Й. П.*) приемам първата част. По втората имам резерви, което ясно проличава от обема и характера на много посочени и използвани източници.

Дисертацията показва, че авторът отчетливо поставя своите научно-изследователски задачи и систематично ги осъществява. Обширната материя е изяснена чрез последователно проследяване на действията на британския

управляващ елит през етапите в развитието на обстановката в Близкия Изток, фактически от края на Втората световна война до наши дни. Посочва и подкрепя с примери как следваните в историята от Лондон принципи в политиката се съчетават с ролята ѝ в Европейския съюз, как се съгласуват с Вашингтон, как се отчита динамично променящото се съотношение на силите в света и в невралгичния негов регион.

Заглавието на дисертацията съответства на съдържанието, но съдържа две повторения. *Близкият Изток е регион* и няма нужда да се определя като такъв. Разгърнатото описание на периода : *90-те години на XX век – началото на XXI век* е достатъчно точно и е излишно да се съпровожда с дати, макар и поставени в скоби (*1993-2003 г.*). Едното или другото. Дисертацията е добре структурирана с оглед на темата и нейното изясняване, съответства на очертаните етапи в британското поведение в Близкия Изток. Затова излишно е включването на отделен параграф, посветен на „Мюсюлманските общности във Великобритания – между изолация и участие в публичната сфера“. Части от него могат да бъдат използвани в предидущите глави, но в случая излиза от темата. В него са налице са и редица неточности. Една от тях е при очертаването на религиозно-политическите разделения сред мюсюлманите, например разграничението „Барелвити – Деобанди“ (с.241-243). Същевременно, разглеждането (пар. I от Трета глава) на факторите довели до 11 септември 2001 г. и последвалите събития е задълбочено и обективно.

Докторантът извършва своя анализ като борави и прилага съвременни научни методологии, проличава и цялостното познаване на материята. Проявява и достойнства на разказвач, с убедителен език и стил. С оглед на по-доброто вникване на читателя в изложението, трябва да избягва да използва на дълги изречения, както го е направил на доста места (например първия абзац от дисертацията).

Авторът успешно е изпълнил поставените научно-изследователски цели. Отново изказвам резервите си по изпълнението на т. 6, защото разясняването на „мюсюлманското“ влияние (доколкото го е има !?) можеше да се извърши при проследяването на външнополитическите стъпки на правителството.

Направената от дисертанта справка за научните приноси, следвайки традиционните изисквания за декларативна убедителност, потвърждава посочените научно-изследователски цели. Според мен, вярната оценка за реалната стойност и качества на изследването проличава, ако фразата „Направен е опит...“, фигурираше в началото на всяка точка. Така посочват утвърдените учени, това трябва да имат предвид младите и обещаващи, към които без съмнение принадлежи и г-н Р. Кукушев.

Изследването **„Политиката на Великобритания в региона на Близкия Изток през 90-те години на XX век – началото на XXI век (1993-2003 г.)“** съответства на критериите и изискванията за дисертационен труд. Предлагам на уважаемите членове на Научното жури да присъдят на г-н Росен Василев Кукушев образователната и научна степен „Доктор“.

София, 10 март 2012 г.

Йордан Пеев